

تفاوت‌های ماه رمضان «ما» با ماه رمضان «اسلام»

آیت الله العظمی صافی گلپایگانی در پنجمین شماره از سلسله نوشتارهای خود در ماه رمضان، این ماه را آن‌سان که اسلام فرموده و آنگونه که مسلمانان عمل می‌کنند...

اعتدال: آیت الله العظمی صافی گلپایگانی در پنجمین شماره از سلسله نوشتارهای خود در ماه رمضان، این ماه را آن‌سان که اسلام فرموده و آنگونه که مسلمانان عمل می‌کنند مورد بررسی قرار داده و [در بخشی از آن] نوشته‌اند: بی‌تردید کسانی که می‌خواهند اسلام را در آینه اعمال و رفتار مسلمانان این عصر ببینند و آن جمال نورانی و خورشید جهان‌تاب را در چنین آئینه تیره و تاری زیارت کنند، سخت در اشتباه‌اند.

همین روزه ماه رمضان که از ارکان اسلام و نیز شعایر بزرگ و وسیله‌ای جهت تقرب به خدا است، آیا با همان برنامه مقرر انجام می‌شود؟ و آیا ماه رمضان ما همان ماه رمضان اسلام است؟

ماه رمضان اسلام: چنانچه از خطبه حضرت رسول اکرم صلی‌الله علیه و آله وسلم استفاده می‌شود، فرصتی برای افزودن به اعمال خیر و کارهای نیک، دستگیری از فقیران و بی‌نوايان، پیوند با خویشاوندان، یاری ضعیفان، تکمیل و تهذیب اخلاق، فرو خوردن خشم و غضب و کنترل قوای شهوانی است.

اما برنامه ماه رمضان ما: پرخوری در افطار و سحر، تندخویی و بدزبانی با نزدیک و بیگانه، شب‌نشینی‌های زیان بخش است. ماه رمضان اسلام: بهترین فرصت و گران‌بهارترین وقتی است که حتی یک دقیقه و ثانیه‌اش نباید هدر برود و بیهوده مصرف شود؛ بلکه باید تمام دقیق و ساعات آن در انجام کارهای نیک و اعمال حسنه، تفکر و تأمل، توبه و اصلاح حال سپری شود. ماه رمضان ما: بیشتر اوقاتش تلف می‌شود و اوقاتی به این عزیزی، آسان از دست می‌رود.

ماه رمضان اسلام: مسلمانان باید در آن به مناسبت نزول قرآن در سیره رسول اکرم صلی‌الله علیه و آله وسلم شخصیتی که قرآن به او نازل شد به طور عمیق مطالعه نمایند و ارشادات و راهنمایی‌های آن رهبر عالی‌قدر آسمانی را - که دافع هر ضرر و خسارت، و علاج کننده تمام مشکلات اجتماعی و حیاتی است - سرمشق خود قرار دهند و به حکم: لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ [سوره احزاب، آیه ۲۱] به روش و سلوک آن رسول اعظم خدا صلی‌الله علیه و آله وسلم تأسی نمایند.

ماه رمضان ما: اکثریت مسلمانان از سیره رهبر عظیم خود بی‌اطلاع بوده و در این موضوع که درس و بحث، تفکر و مطالعه در آن بر هر مسلمانی لازم است، نه در ماه رمضان و نه در ماه‌های دیگر اهتمام شایان ندارند و به دانستن تاریخ حیات رسول خدا صلی‌الله علیه و آله وسلم که آموزنده‌ترین صفحات تاریخ است، اعتنایی لازم و کافی نمی‌کنند. تاریخ کدام شخصیت‌ها، و رجال تاریخ، زعما و رهبران اصلاحات و انقلاب‌ها و پیامبران بزرگ، مانند تاریخ پیامبر بزرگ اسلام، آموزنده و سودمند است. ماه رمضان اسلام: ماه نشاط، و اقبال و شتاب به سوی عبادت و تقرب به خدا است.

ماه رمضان ما: بعضی آن را در کسالت و سستی و تن‌پروری و خواب و بی‌خبری به پایان می‌رسانند. ماه رمضان اسلام: آغاز فصل جدید و مرحله نوین عمر و زندگی است که در آن باید قوای فکری و اخلاقی خود را از نو به رشد و نمو و داریم و با گذشته خود وداع کرده، و دل خود را جلا دهیم و زنگار معصیت و گناه را از آن بزداییم.

ماه رمضان ما: تغییر مختصر در وقت خوردن غذا و امساک از مفطرات است که هر چند امتثال و اطاعت فرمان خدا و دلیل بیدار بودن وجدان دینی و شعور مذهبی است و نسبت به آن بدبخت‌ها و گمراهانی که روزه را افطار می‌کنند شرافت و فضیلت آن بسیار است؛ اما با این وجود، روزه‌دار نباید فقط به امساک از مفطرات قناعت کند؛ بلکه باید سایر برنامه‌هایی را که برای روزه‌داران معین شده نیز انجام دهد تا از فواید بسیار و رحمت‌های وسیع الهی در این ماه حداکثر استفاده را بنماید.

ماه رمضان اسلام: سبب تهذیب نفوس، تطهیر قلوب و تخلق به اخلاق حمیده، اعتیاد به عادات حسنه، تمرین خلوص نیت، احیای معالِم و مبانی اسلامیّت و انسانیت، انتشار محبت و نوع‌پروری و صداقت است.

ماه رمضان ما: بسا شب‌نشینی‌ها و مجالسی که پس از افطار برپا می‌شود و با متحمل شدن مصارف زیاد به پرخوری، غیبت، لهو و مزاح‌های باطل و گفت و شنودهای بی‌ثمر مشغول شده و با پرخوری‌هایی که می‌کنند از حکمت نبویّه «صُومُوا تَصِحُّوا» (۲) محروم می‌شوند، و چون از روح همکاری و همدردی اسلامی و ارتباط معنوی و اتصال ناگسستنی قلبی و ایمانی، نشانه و

علامتی نیست، آن دید و باز دیده‌ها و معاشرت‌ها، سبب کینه و عداوت و دشمنی و سوء تفاهم می‌گردد.

پی‌نوشت‌ها:

[۱]. قطعا برای شما در اقتدا به رسول خدا سرمشقی نیکوست؛ برای آن کس که به خدا و روز بازپسین امید دارد.

[2]. «روزه بگیرید تا سلامت باشید». بحار الأنوار؛ ج ۹۶، ص ۲۵۵.